

la informilo

ISSN:
0291-
6037

***** INFORMBULTENO ***** PRI *****
***** ESPERANTO *****

bulletin bilingue d'information sur l'espéranto

eldonisto:

KULTURA ESPERANTO-FEDERACIO DE ORIENTA FRANCIO

FEDERATION CULTURELLE FRANCE-EST POUR L'ESPERANTO

MAISON DES JEUNES ET DE LA CULTURE Ph.DESFORGES

27, Rue de la République, F-54000 NANCY

PCK - CCP: 1997-72 W NANCY

NOUVELLE SERIE
trimestriel
2 ème trimestre 1990
Nº 70

ABONNEMENT
un an: 45 FF
jara abono
por eksterlando:
57 FF aù 15 R.Koj

ANTO-FLASH... ESPERANTO-FLASH... ESPERANTO

Le problème lituanien en espéranto

C'est dans un salon de l'Hôtel-de Ville de BAR-le-DUC que Povilas JEGOROVAS, avocat lituanien, a animé la première de ses conférences-débats, point de départ d'une tournée informative à travers toute la France.

Accueilli par Monsieur GILBERT, Directeur de la Chambre de Commerce et d'Industrie et secrétaire du club local d'espéranto, P. Jegorovas a dressé un tableau exhaustif de la situation dans son pays à la lumière des événements que l'on sait. Une cassette vidéo exclusive, vraisemblablement la seule de ce genre diffusée à l'Ouest, commentée par le conférencier, a précédé la seconde partie consacrée à un dialogue avec les participants, dialogue des plus fructueux puisqu'affranchi de la pesanteur de l'interprétariat habituel.

Avant de quitter le chef-lieu du département pour se rendre à Chambéry l'avocat lituanien avait visité la grande entreprise de filature "BERGERE DE FRANCE" et effectué une excursion rapide dans les Côtes de Meuse.

photo L'EST REPUBLICAIN

DANS CE Nº, VOTRE BULLETIN D'INSCRIPTION

A NOTRE 30ème STAGE D'ESPÉRANTO PARLE!

(57) THIONVILLE = 6 et 7 octobre 1990

LA LETTRE DE L'ESPÉRANTO

Tél.:

(extraits)

MINITEL:

services: (1) 42 78 68 86

Un service de presse exclusif de

3615 ESPERANTO

infos: (1) 48 87 07 42

L'UNION FRANÇAISE POUR L'ESPÉRANTO

4bis, Rue de la Cerisaie, 75004 PARIS

EDITION : La Fédération Culturelle de l'Est pour l'Esperanto, filiale régionale de l'Union Française pour l'Esperanto vient de publier "RONKANTA AVO", un conte pour enfants de l'écrivain alsacien André Weckman, traduit de l'allemand par le Président de la Fédération, Edmond Ludwig, et illustré par le talentueux Pierre Lataste. Ce conte inaugure une série de publications en espéranto destinées à faire connaître en France et à l'étranger les richesses culturelles de nos régions. Sont prévus également: des contes pour enfants en espéranto ainsi que de la littérature originale en espéranto.

Au Salon du Livre à Paris, du 22 au 28 mars, les éditions québéquoises Ondes/ondoj présentent en deux volumes le poème de Hélène Blaise "Scribe haletante / Skribistino anhelanta".

CENTRE CULTUREL ET SCIENTIFIQUE ZAMENHOF : le projet de ce centre à Bialystok (Pologne) a été reconnu par le Comité Intersectoriel de l'UNESCO comme activité dans le cadre de la Décennie Mondiale du développement culturel.

RESEAU INTERNATIONAL DE TRADUCTION PAR L'ESPÉRANTO : L'association pour les pays de langue française vient de faire ses premiers pas et devrait éditer sous peu un prospectus couleur pour les clients potentiels. S'adresser à Claude BODSON, Montigny en Cis, 59225 CLARY, tél: 27 85 31 10.

LA VERDULO DU BENIN : le club espéranto de Bénin, BP 06-1855, Cotonou, vient de sortir son premier numéro, où l'on apprend que l'Association organise un cours de perfectionnement de trois mois pour une trentaine d'espérantistes.

LE PROBLEME DES LANGUES DE L'EUROPE COMMUNAUTAIRE: le 23 mars, à Gray, (70) Pierre Janton de l'Université de Clermont II a fait une conférence sur ce sujet d'actualité avant de visiter la bibliothèque de la Chaux de Fonds (Centre de Documentation sur les Langues Internationales) et le Musée National d'Espéranto à Gray.

TIMBRE ET MONNAIE A CUBA : à l'occasion du 75ème congrès universel d'espéranto qui se tiendra à La Havane du 14 au 21 juillet prochains, le Ministère des Communications cubain vient d'émettre un timbre de 30 pesos. Une monnaie a également été frappée.

LE JOURNAL DE L'UNIVERSITE DU CAP : dans son 3ème numéro, le journal du club d'espéranto ne parle absolument pas d'espéranto mais des événements en Afrique du Sud, au Botswana, Zimbabwe, en Zambie ou en Namibie. Notons l'article sur le travail volontaire dans les ghettos.

APPEL DES SCIENTIFIQUES BULGARES : dans un appel lancé lors du 100ème anniversaire de la fondation du premier club d'espéranto en Bulgarie, les scientifiques bulgares invitent les Académies des Sciences, les institutions à caractère culturel, les écoles et les universités du monde à stimuler l'usage de l'espéranto dans toutes les sphères de l'activité scientifique et culturelle, y compris la recherche et la communication.

L'ECRITURE ARABE CHEZ LES BELGES : une fois de plus l'esperanto joué son rôle de langue-pont quand le 5 mars, à Liège, M.Constant Dory a expliqué le système de l'écriture arabe .

FOIRE INTERNATIONALE DE LIEPZIG : du 9 au 11 mars, dans le cadre de la Foire Internationale de Liepzig, les espérantistes de RDA ont organisé une rencontre d'esperanto .

C'EST PAS JUSTE : l'émission programmée sur FR3 le 19 avril a soulevé un tollé général parmi les espérantistes . Vanessa (9 ans) et Nadège (11 ans) regrettaiennt de ne pouvoir apprendre l'espéranto à l'école . Du galimatias des invités il ressortait que l'espéranto n'existeit pas, visait à l'uniformisation des cultures et la disparition des langues régionales ! Aucun d'eux n'avait eu l'idée de s'informer auparavant ou d'aller jeter un coup d'oeil dans une librairie spécialisée ...

AIDE A LA ROUMANIE : L'Union Française pour l'Esperanto a profité d'un convoi humanitaire vers Timisoara pour remettre à la nouvelle association d'esperanto une machine à polycopier (avec le matériel nécessaire ; encre, stencils, papier) ainsi que des livres et revues.

COURS D'ACUPUNCTURE A PEKIN : si l'utilisation scientifique de l'espéranto reste assez limitée, il est cependant possible de suivre à l'Université de Pékin un cours d'acupuncture du 3 au 25 mai .

FESTIVALS ARTISTIQUES : à Voljski (près de Volgograd, URSS) se tient du 2 au 9 mai le 3ème Festival soviétique de chansons en espéranto. Du 5 au 7 mai à Sofia (Bulgarie) se déroule le festival "La Blanche Colombe" . En France, à Bouresse, du 5 au 8 mai, un forum littéraire est consacré à Waringhien, l'homme, le poète, l'humaniste et l'académicien .

ANTIRACISME ET ESPERANTO : Esperanto neniam estis racista (l'espéranto n'a jamais été raciste) : c'est ce qu'ont pu lire les téléspectateurs de TF1 au journal télévisé de 20 heures lors de la grande manifestation antiraciste le 14 mai . Depuis sa création en 1887, l'espéranto affiche l'idée généreuse que tous les hommes se ressemblent et dit "non" à toute discrimination. Idéologie que les espérantistes mettent en pratique au quotidien depuis cent ans .

DICTIONNAIRE RUSSE REEDITE : malgré les réductions drastiques de papier, les espérantistes soviétiques ont pu rééditer en 50000 exemplaires le dictionnaire russe-espéranto . Parions que, comme toute publication intéressante, cet ouvrage sera vite épuisé !

DIXIEME THESE A BUDAPEST: pour la dixième fois une thèse de linguistique en espéranto a été soutenue à l'Université de Budapest . Le Dr.Balazs Szemok a étudié "l'évolution du langage de la stomatologie en hongrois et l'évolution de l'espéranto" .

GRANDE FETE EUROPEENNE A DARMSTADT: du 24 au 25 mai Darmstadt(RFA) accueille ses partenaires des villes jumelles: Troyes(F), Alkmaar (NL), Bursa (TR), Chesterfield(GB), Graz(A), Plock(PL), Szeged(H), Trondheim(N) et bien sur des espérantistes de ces différentes villes. Ce sont sans doute les seuls participants qui n'auront pas de problème de communication ...

RENCONTRE DES TROIS FRONTIERES: à Cadier en Keer, près de Maastricht, (Pays-Bas), les espérantistes belges, allemands et hollandais et quelques Français se sont retrouvés le 20 mai pour parler de la région Meuse-Rhin et visiter le Musée d'Afrique .

UN LOGO POUR ESPERANTO-FRANCE : dans l'impressionnant Salon Gaston d'Orléans au Château de Blois, les espérantistes français ont choisi le nouveau logo de Esperanto-France: deux E renversés symbolisant le monde, l'étoile verte à cinq branches dans le quart supérieur gauche et l'inscription Esperanto-france .

LE NOUVEAU BUREAU DE UFE : Le Comité de UFE- Esperanto-France a élu à Blois le Bureau suivant : Président: Renée Triolle; Vice-Présidents: Bernard Léger (Information); Jean-Louis Texier (Relations Publiques); secrétaire: Jacques Le Puil; trésorier: Jean-Pierre Danvy; membres: Hervé Gonin (rédacteur de la revue), Edmond Ludwig (enseignement), Louise Marin (services) et Raymonde Perault (tourisme) .

PROGRES SCIENTIFIQUE ET COOPERATION INTERNATIONALE : tel était le sujet de la 3ème Conférence Internationale sur les Sciences et Techniques qui s'est tenue à Pékin du 25 au 30 mai avec trois langues de travail: chinois, espéranto et anglais .

NOUVEAU CENTRE INTERNATIONAL : à La Croisée des Chemins (près de Hastière, Belgique) a été inauguré lors de la Pentecôte un nouveau centre international, animé par Nikolin' et son orgue de Barbarie.

LIBENA KARSCH CHANTE EN ESPERANTO : la chanteuse allemande cherchait une langue harmonieuse pour donner un texte à ses musiques. Elle a finalement choisi l'espéranto comme on peut l'entendre sur le disque Stick Solo .

COURS D'ACUPUNCTURE à Pékin, la section d'espéranto de l'Académie des Sciences Chinoise organise un cours d'acupuncture du 2ème degré du 1er au 20 juin,

ET DE LUTTE CHINOISE, en Chine toujours, mais à Shenyang, du 5 au 20 juin . Dans ces deux cas, l'espéranto est langue d'enseignement pour communiquer une technique nouvelle .

UN GRAND RENDEZ-VOUS d'AUTOMNE

Le 30ème STAGE d'ESPERANTO PARLE organisé sous les auspices de la Fédération culturelle France Est pour l'Espéranto aura lieu à THIONVILLE (57) les 6 et 7 octobre.

Comme le stage de printemps de Merkwiller qui a remporté un vif succès, ce séminaire d'automne proposera des cours multiniveaux où chacun pourra s'initier à la langue ou peaufiner ses connaissances.

Comme à l'accoutumée diverses excursions sont également au menu et la présence de NIKOLIN' et de son orgue de barbarie ajouteront un attrait supplémentaire à la soirée de détente du samedi.

Un important service de librairie permettra à chaque participant d'enrichir sa bibliothèque et d'acquérir les derniers ouvrages publiés de par le monde en espéranto.

* * * * *

POINT DE VUE

"L'ESPÉRANTO ET LE CHEMIN DE CROIX CULTUREL"

A la suite de la récente rencontre entre Jean-Pierre Cot et les étudiants chrétiens, M. Raymond Boré, responsable de la section espéranto à la M.J.C., nous adresse ce point de vue :

• Il faut nous résigner à faire notre chemin de croix culturel .

A la suite de la récente rencontre entre J.-P. Cot et les étudiants chrétiens, cette phrase résume l'opinion de Jean-Pierre Cot, président du groupe des eurodéputés socialistes au parlement européen, sur l'utilisation de la langue internationale espéranto en lieu et place de toutes les langues nationales dans les relations Nord-Sud.

• Il faut nous résigner... » qu'est-ce à dire ?

• « à faire notre chemin de croix culturel ». Qu'est-ce à dire ?

• Il faut nous résigner ». Est-ce que les eurodéputés socialistes baissent les bras devant l'invasion de la langue anglaise dans notre culture française et notre vie de tous les jours ? Mais alors, à quoi sert donc Alain Decaux, académicien et ministre de la francophonie, si ce n'est justement à ne pas nous résigner à faire de l'anglais la langue domi-

nante dans le monde et, par là, à faire des anglo-saxons les maîtres de la terre ?

• A faire notre chemin de croix culturel ». Jean-Pierre Cot a-t-il bien mesuré, avant de prononcer cet élément de phrase, la longueur de ce chemin de croix culturel qu'il nous suggère et nous incite à nous résigner de faire ?

Seulement dans notre Europe des 12 • il y a neuf langues officielles, toutes les neuf égales en droit. Est-ce que Jean-Pierre Cot néglige cette égalité de droit ? Certes non, il est bien trop démocrate pour ne pas en tenir compte.

Il comprend donc, dans son chemin de croix culturel, l'étude de huit langues étrangères par tous les enfants européens en plus de leur langue maternelle. Et, puisque « gouverner c'est prévoir », il comprend également, dans le cas maintenant de plus en plus probable de l'arrivée de pays de l'est européen dans notre communauté, l'étude par nos enfants, en plus de leurs neuf langues, celle du polonais, du tchèque et du slovaque, celle du roumain ou autre hongrois ? En ce cas, oui, nous pouvons utiliser cette métaphore du chemin de croix que

Jean-Pierre Cot se résigner à imposer à nos enfants. Quand, tout simplement, il est possible de se l'épargner ce « chemin de croix culturel », par l'utilisation en complément de notre langue maternelle, d'un langage neutre dans nos contacts internationaux : l'espéranto. Ce langage neutre existe. Il a plus de 100 ans d'usage. Il est utilisé sur les cinq continents. Il est simple. Il est logique. L'institut de cybernétique de Paderborn, en R.F.A., a fait une étude comparative poussée dans les moindres détails, entre l'étude de l'anglais et celle de l'espéranto par un francophone moyen. Il ressort de cette étude sérieuse qu'il faut, à ce francophone, pour atteindre le niveau exigé au bacalauréat, 1500 heures d'étude et 150 heures d'étude.

Ainsi donc, au lieu de « nous résigner à faire notre chemin de croix culturel », essayons de l'épargner, ce chemin, à quelque 300 millions (et plus) d'euroépisans et proposons d'abord, l'égalité linguistique entre partenaires du nord et du sud avec cet incontestable avantage d'une discussion directe et sans intermédiaire.

- "Le DAUPHINE LIBERE"

Note du Rédacteur de LA INFORMILO:

L'auteur du "Point de Vue" ci-dessus, M. R. Boré, vient de faire paraître sous le titre "CE N'EST PAS MOI QUI LE DIS..." un ouvrage remarquable appelé à rendre d'éminents services à tout militant espérantophone aux prises avec le scepticisme de son entourage. Il s'agit d'une compilation éclectique d'opinions "raisonnées" émises par des personnalités de tous ordres à l'égard du problème de l'intercompréhension en général et de l'espéranto en particulier. A la lecture de ce véritable "Livre d'Or" on reste confondu devant l'attitude négative et les fins de non-recevoir qui suivent toutes nos requêtes.

Nous recommandons vivement à nos lecteurs désireux de se procurer cet argumentaire de valeur, de s'adresser à M. Raymond BORE, 481, Square Zamenhof, 73000 CHAMBERY.

Plaidoyer pour une langue passe-partout

M. A.L. de Mulhouse nous écrit : « J'ai lu (page Dialogue du 9.1.90) l'excellent article « Et pourquoi pas l'espéranto ? » de M. Robert Kueny de Bantzenheim. S'il y a des gens qui s'étonnent que l'usage de cette langue internationale neutre — jouant le rôle de seconde langue pour tous — datant de 1880 n'a pas encore été généralisé, il y a intérêt à faire connaître ce qui suit :

1) L'espéranto est une langue systématiquement inventée, donc une invention. Tout extrêmement facile à apprendre !) n'a pas comme les autres grandes inventions du encore été adopté universellement. En effet, p. ex. le chemin de fer, l'automobile, les Anglais, pour des raisons mercantiles, le téléphone, l'éclairage électrique, la machine à écrire, l'aviation etc, il a été (« inch »), en pieds (« foot », « feet ») etc, ridiculisé et combattu — et il l'est parfois comme le faisaient leurs ancêtres médiévoirs aujourd'hui ! — par des gens de vaux. On les comprend dans une certaine mauvaise foi et par ceux qui sont allergiques à tout progrès. Or, une autre invention absolument indispensable aujourd'hui, confort intellectuel, les politiciens préfèrent à savoir : le système métrique, en usage dans le monde entier, depuis 110 ans (et, en outre, à des interprètes et traducteurs

bilingues ou trilingues. Mais, évidemment, ils ne peuvent pas savoir si les traductions simultanées sont toujours fidèles et satisfaisantes. Comme disent les italiens : « Traduttore, traditore ! », par contre, les milliers de personnes de tous âges et de toutes conditions sociales, qui se rencontrent à l'occasion des congrès d'espéranto annuels dans un pays où un autre n'a pas besoin d'interprètes ; en effet, ils se comprennent réciproquement sans la moindre difficulté.

... / ...

3) Au Moyen Age, des fanatiques ont brûlé les « sorcières » qui n'étaient que de pauvres victimes innocentes. Or, au cours de notre siècle, on a brûlé publiquement dans certains pays les livres publiés en Espéranto, parce que — disait-on — cette langue risque de transformer les gens en pacifistes. Certains dictateurs sanguinaires (Hitler, Staline) ont fait déporter, incarcérer et exécuter des centaines d'espérantistes, accusés d'être des « antipatriotes » et des

« espions internationaux »...

Un grand quotidien parisien a publié récemment un article assez objectif sur l'espéranto. Malheureusement on trouve à la dernière ligne la phrase : « Tout est question de foi ». Grave erreur ! Tout est question de bon sens ! En effet, l'espéranto n'est ni une croyance, ni une religion, mais uniquement une langue écrite et parlée comme toute autre langue. A ce sujet il faut dire en plus que les nombreuses

associations nationales, professionnelles et autres qui préconisent l'usage et encouragent la diffusion de cette langue ne sont pas des sectes d'illuminés fanatiques, mais tout simplement des groupements d'hommes qui ont adopté la solution rationnelle d'un problème linguistique de portée mondiale et de plus en plus indispensable. En conclusion : A chacun sa langue passe-partout. Espéranto pour tous !

"L'ALSACE"

14 PAYS ETRANGERS REPRESENTES AU CONGRES NATIONAL D'ESPÉRANTO DE BLOIS (PENTECÔTE 1990)

Pour la première fois en effet le CONGRES NATIONAL de l'Union Française pour l'espéranto (UFE) a revêtu un caractère multinational que n'ont pas manqué de souligner les différents hôtes d'accueil. Participèrent en effet aux différentes activités offertes des invités venus de 14 pays : Belgique, Pays-Bas, Luxembourg, RFA, RDA, Italie, Irlande, Finlande, Pologne, Tchécoslovaquie, Israël, Hongrie, Bulgarie et Lituanie. Quatre espérantistes d'Union Soviétique avaient fait parvenir leur adhésion morale.

C'est sous les lambris dorés du grand salon Gaston d'Orléans du magnifique château de Blois, salon habituellement réservé aux manifestations de prestige, que s'est déroulée la cérémonie d'ouverture en présence de responsables du Conseil Général et du premier adjoint au Maire de Blois, représentant le premier magistrat empêché, en l'occurrence J. LANG, Ministre de la Culture qui avait accordé son haut patronage au Congrès National.

Parmi les points forts de ce dernier mentionnons la traditionnelle soirée des retrouvailles dans le salon Murat, avec dégustation des produits des différents terroirs apportés par les congressistes, les différents exposés "de choc" — en espéranto bien sûr ! — de G. MAERTENS, ex-Président de UEA, M. MULLARNAY (Irlande), P. JEGOROVAS (Lituanie) et J. JOGUIN, Professeur à Grenoble. En dehors des séances de travail habituels, les congressistes purent apprécier les différentes séquences culturelles et touristiques mises au point par l'équipe locale d'organisateurs qui avait vraiment "bien fait les choses" : danses "Renaissance", récital Le PUIL, banquet et bal, visites du château d'Amboise et du clos Lucé, du château bien sûr et de la ville, journée en Sologne...

Une résolution finale a été adoptée à l'unanimité dont on pourra prendre connaissance dans notre prochain bulletin.

Le Congrès National de 1991 tiendra ses assises à BOULOGNE-sur-MER, haut-lieu s'il en est de la naissance effective de l'espéranto puisque c'est dans cette ville qu'en 1905 le Docteur ZAMENHOF lui-même allait avec la collaboration de 600 délégués venus de divers pays démontrer les extraordinaires possibilités de la langue transnationale.

Une Barisienne ambassadrice des espérantistes au Guatemala

★
"L'EST REPUBLICAIN" - chronique locale
de BAR-le-DUC 6 avril 1990

Quelle ne fut pas la surprise d'un de nos lecteurs dernièrement en découvrant par hasard la photo de couverture du supplément féminin d'un quotidien guatémalteque, « *Prensa libre* ». Ne serait-ce pas une Barisienne ? La lecture de l'article, intitulé « *Une jeune espérantiste* », l'éclai-

rait rapidement. Il s'agissait bien d'Anne Amblès qui, au titre de l'association mondiale des jeunes espérantistes, sillonne actuellement l'Amérique latine pour y donner des conférences présentant « cet idiome artificiel qui a pour but d'aliéner les barrières linguistiques » ainsi qu'il est

écrit dans l'article du journal guatémaltecais.

Tout au long de son « *papier* », qui occupe une pleine page, illustré de photos, notre confrère Sud-Américain est enthousiaste. Mais il ne précise pas s'il a été plus séduit par l'espéranto que par son ambassadrice de charme.

INFORMATII... INFOR

• ESPERANTO LA SIBIU.

După ce timp de 7 ani — din 1983 încoace — dictatura ceaușistă a interzis funcționarea acestui club, acesta se va redeschide în cadrul Ceașei de cultură a tineretului, strada 1 Mai nr. 30. Prima întâlnire pentru reorganizare va avea loc în ziua de marți, 6 martie 1990, ora 17, în sala de ședințe (etaj 1).

Invităm pe toți cunoscătorii acestei limbi, pe foșii cursanți și pe cei care simpatizează cu mișcarea esperantistă, tineri și vîrstnici. La prima întâlnire a clubului se va definitivă organizarea unui curs de învățare a limbii esperanto, cu durata de 4 luni. Informații suplimentare se primesc la telefoanele 153 25 și 4 36 01.

sage de la langue en Roumanie et à SIBIU."

• INFORMATII.

• **ESPERANTO. La Biblioteca „Astra“ s-a deschis o interesantă expoziție intitulată „Esperanto“. Realizată cu concursul domnului Vasile Albu, ea schițează un istoric al mișcării de învățare a limbii esperanto în România și Sibiu.**

LA PRESSE ROUMAINE
S'INTERESSE
A NOUVEAU
A L'ESPÉRANTO!...

... comme le montrent les articles ci-contre du journal "Tribuna" que notre ami Vasile ALBU vient de nous faire parvenir:

L'ESPÉRANTO A SIBIU = Après avoir été interdit de fonctionnement durant 7 années -depuis 1983- par la dictature Ceaușescu, le Club reprendra ses activités à la Maison de la Jeunesse et de la Culture, 30 Rue du 1er mai 1930. La première rencontre de réorganisation aura lieu mardi 6, à 17h, salle de réunion du premier étage. Nous y convions tous les pratiquants, les anciens élèves et sympathisants...

ESPÉRANTO = La bibliothèque ASTRA présente une exposition intéressante intitulée "Espéranto". Réalisée avec l'aide de M. V. Albu, elle retrace l'histoire des activités ayant trait à l'apprentissage de la langue en Roumanie et à SIBIU."

* * * * *

UN RENDEZ-VOUS ORIGINAL

La sixième "Fête de l'Homme, la Nature et l'Environnement (Foire régionale du pain, vin et fromage éco-biologique)" se tiendra les samedi 15 et dimanche 16 septembre de 10h à 20h à la "Rotonde" de THAON-les-VOSGES (à 9km au nord d'Epinal en direction de NANCY). Elle regroupera 120 exposants (producteurs en agriculture biologique, artisans, associations diverses, etc.). On y attend 3000 visiteurs venus de Lorraine et des régions voisines, intéressés par l'éologie et la protection du milieu naturel, par la défense de leur propre santé ou simplement par le bon vin et la bonne chère...

Elle comportera cette année 2 stands consacrés à l'espéranto ou sera présentée notamment l'exposition itinérante de notre fédération. On pourra aussi y entendre une conférence sur "L'espéranto, une langue pour parler avec le monde entier" et y voir présenter plusieurs manières d'apprendre cette langue. Ne manquez pas d'y faire un tour et de conseiller à vos amis de le faire!

IMPORTANT: si vous pouvez aider à tenir un de ces stands (pendant une heure par exemple) ou à les installer (le vendredi 14 après-midi, ou tôt le samedi matin ou encore prêter du matériel utile (projecteur et écran ou grande visionneuse de diapositives, magnétophone-lecteur de cassettes, panneaux d'expositions, projecteurs pour mieux éclairer les panneaux, etc), veuillez vous mettre en relation sans tarder avec J.P. COLNOT, 15 Rue de Lavaux, 54520 LAXOU, tél.: 83 27 95 55 ou F. SIMONNET, La Maison Blanche, 88500 MIRECOURT, tél.: 29 37 25 92.

F. SIMONNET

ANGULO DE LA PREZIDANTO

Karaj gesamideanoj,

Okazis nia staĝkongreso en Merkwiller-Pechelbronn, dum kiu estis reelektita via prezidanto kaj prezentita la unua eldonajo de nia Federacio, "LA RONKANTA AVO", traduko de rakonto de la alzaca verkisto André WECKMANN, kiu deklaris, ke li fieras esti la unua alzaca verkisto tradukita en esperanton.

Helpu nin diskonigi tiun libron, kiu povas esti donaco por neesperantistoj kiel por samideanoj en aliaj regionoj kaj landoj. De ĝia disvendado dependos la eldonado de pliaj verkoj de aŭtoroj el la orientfrançaj regionoj. Ili estos tradukaĵoj kaj originalaĵoj en Esperanto.

Ĝojigas ankaŭ la fakto, ke la serio de niaj semajnfinaj staĝoj ne interrompiĝos, ĉar jam sin proponis organizantoj por la tri venontaj! Krome montriĝas, ke la esperantovivo ek- aŭ pluviglas en pluraj grupoj, kion oni scias ofte tro malfrue. Pro tio: ne forgesu informi plej regule la redaktoron de nia bulteno.

Edmond LUDWIG

NIA VIVO EN...

NANCY

Partopreno en la "Biologia Foiro"

Pro la neatendita lastminuta ebleco ricevi senpage standon en la Biologia Foiro en NANCY, de la 5a ĝis la 8a de majo, mi deĵoris tie dum tiuj 4 posttagmezoj. Miloj da vizitantoj alvenis. Helpis la sabaton kaj dimanĉon Alano COLLIGNON kaj la mardon Henrico MOITRIER. Ni disdonis inter 1000 kaj 2000 flugfolioj pri Esperanto. Ni elcerpis la stokojn de prospektoj eldonitaj en aŭtunoj 1989/88/87... kaj fine uzis malnovajn de 1986, sur kiuj ni devis aldoni mane telefon-numeron. Ni multe diskutis kun dekoj kaj dekoj da interesatoj (centoj kaj centoj da neinteresatoj preterpasis senatente!). Finfine deko da personoj anoncis sin pretaj provi eklernon de Esperanto en unutaga staĝo planite fine de majo aŭ en junio.

Post deko da telefonaj konsultoj mi decidis fine pri la dato: sabato, la 16a de junio, de la 10a ĝis la 17a, en MJC Ph. Desforges (kun paŭzo tagmeze). Ĉar tamen la dato ne kontentigis ĉiujn, unu provlecion estis proponita la merkredon 30an de majo je la 20a30. Cirkulero estis dissendita al ĉiuj interesatoj kaj komunikita al 2 gazetoj. Dek tagojn poste venis nur 1 aliĝo (por la 30/5). Ĉu efektive la staĝo povos okazi?

Vesperaj kursoj

La 2a-grada kurso (per "M12"), post interrompo dum aprilo) okazas denove ĉiumerkrede je la 19a horo. La 3a-grada, trifoje monate je la 20a30 (en majo, la 2an, 16an, 23an). En junio, la 20an kaj 27an, plus alian vespere (ĉu la 6an aŭ 13an... ankoraŭ ne decidi).

En la Beletra Fakultato

Francisko SIMONNET, nun loĝanta en MIRECOURT (88) kaj instruanta en la Beletra Fakultato, prezentis esperanton tie la 24an de aprilo. Li ankaŭ aranĝis eksposicion kun prezento de diversaj libroj kaj dokumentoj. Vizitis la aranĝon kelkaj dekoj da personoj.

Perkoresponsa kurso

Je la 20a de majo, 28 aliĝintoj (lastjare samdate: 38). 6 el ili ĝis nun finlernis "M°11", 2 nomoj aperis en la lasta Informilo. Nun finlernis plie:

F-in^o Nicole ROMAIN (51200 EPERNAY) kaj S-r^o Christophe ADAMCZAK (57180 TERVILLE), ambaŭ gviditaj de S-r^o Degrelle. S-in^o Marie-José BEHM (57100 THIONVILLE), gvidita de S-in^o Busser, S-r^o Raymond WEIGEL (68680 NIFFER), gvidita de S-r^o Grossmann. Nur 1 el 6 ĝis nun aliĝis al "M°12".

Gratulojn al ĉiuj!

Jean-Paul COLNOT

 BAR-LE-DUC

Tri evento elstaras dum la trilastaj monatoj en la vivo de la klubo: akcepto de Povilas JEGOROVAS, advokato en Kaunas (Litovio) kaj vic-prezidanto de Litova Esperanto-Asocio kaj invito de NIKOLIN', belga kantistino.

La unua prelegis la 10an de majo en salono de la urb-domo tuj post sia alveno en Francio. Gastigis lin ges. Canus, Denis kaj Gilbert. Bar-le-Duc estis lia unua etapo el la ...16, kiuj konsistigis lian tralandan itineron!

Jam fame konata kantistino prezentis sian repertuaron en la sidejo de la klubo, la 18an de majo. Ĉiuj ceestantoj vere frandis la multfaceton de Nikolin', "helpata" de sia fidela gurdo! Gastigis ŝin Lidja Bloch.

Intertempe tria evento, ne la malplej grava: sep gejunuloj, estontaj profesiaj vendistoj, kiuj staĝumis en AMIFOP (Association Meusienne Interprofessionnelle de Formation et de Promotion) kaj kiuj eklernis E°n sub la lerta gvidado de Srº GILBERT, Direktoro de la Cambro de Komerco kaj Industrio, ricevis sian diplomon post trapaso de "Atesto pri Lernado". Samtempe ili ankaù ricevis oficialan diplomon de staĝfino.

Tiuokaze Srº Gilbert emfazis antaù la diversaj instancoj zorgintaj pri la profesia staĝo la valoron de E° kaj la gravan rolon, kiun ĝi povus ludi sur la tutmonda komerctero.

Cetere 3 fidelaj gekursanoj atingas la finon de "M12". Tri klubanoj partoprenis la Nacian Kongreson en BLOIS. Tri trapasos superan ekzamenon en Grezijono... la 14an de julio!

Ni ankaù menciu, ke la klubo ree ricevis financan subtenon de la Departementala Generala Konsilantaro. Estas antaùvidite akiri komputil-akcesorajojn cele memlernon de E° ekster la semajnj parolaj kursoj.

Familion ALBU el SIBIU (Rumanio) finfine atingis pakajoj senditaj de klubanoj. Oni legos aparte preskomunikon pri reaktiviĝo de la rumana esperantistaro.

P. DENIS

 STRASBURGO

La strasburga grupo bonĝancis ricevi la aliĝon de aparte grava homo: Srº Jacque ROUX, emerita profesoro en la strasburga universitato pri la scienco; tiu samideano ne perdis tempon en lernejecaj laboroj: li rapide lernis la bazon de la lingvo kaj tuj komencis legi la bonajn aŭtorojn, mi-mem ne agis alie kaj opinias, ke ne ekzistas pli bona metodo.

Li ne nur alportis al ni sian ageman fervoron, sed li ankaù rajtas peti pri ĉambro en la Botanika Instituto, kiomfoje li bezonas. Tiel ni povis aranĝi ian ĉiusemajnan kurson, kie antaù studentoj mi klarigas kelke el la ecoj de Esperanto; tiu kurso ne ankoraù estas tute kaj zorge organizita, ĉar ĝi komenciĝis nur antaù du monatoj kaj la studentoj jam ne plu povas veni pro la ekzamenoj kaj pro la venontaj ferioj, sed ni intencas regule okazigi ĝin ekde oktobro.

Komprenble ankaù en mia lernejo mi povus ricevi ĉambron senpage, sed oni devas kalkuli kun la impreso ĉe la eksteruloj: kurso en la Botanika Instituto, gvidata de Prof. Ikso, estas multe pli impona ol kurso en la Mezlernejo "Postajtruo" gvidata de s-rº Ipsilono, instruisto en tiu knabaĉeo.

ProF. Roux iam trovis netauga la itisman sistemon; post klarigo li komprenis tuj ĝian pravon; sed restas sufiĉe da stultuloj por aliĝi al la skolo de la maljuna Ŝulc:

Bernard AUNIS

 MULHOUSE

Informdisaûdigo pri Esperanto ĉe la privata radio "Dreieckland" okazis sabaton antaù Pasko, la 15an de aprilo je la 11a, dum unu horo, en la kadro de elsendo de la liberpensuloj. Estis intervjuoj A. Grossmann kaj R. Kueny. La surbendigo de la kasedo estis refoje disaûdigita la mardon 18an de aprilo.

Unu semajnon poste, la 22an de aprilo dum tuta tago okazis staĝeto en la Kulturdomo de ILLZACH apud Mulhouse, kie jam de du jarojn la grupo de Mulhouse gvidas kursojn: plena sukceso ĉar 6 personoj, junaj kaj pli aĝaj, priatentis la informklarigojn kaj 10 la duan pli altnivelan kurson laŭ "Metodo 12". Ĉarma etoso ĉar eĉ 3 personoj aliĝis tuj al la perkoresponsa kurso kaj promesis ĉeesti novan parolatan kurson venontan septembron.

Kiel jam kutime iu respondeculo de la grupo, ni nomu Roberto-n Kueny, denove ĉi-jare informis pri la internacia lingvo ĉe du klasoj de elementa lernejo en sia vivlaĝo BANTZENHEIM kaj ankaŭ en najbara: OTTMARSHEIM ĉe 3 klasoj. Ni agados venonte ĉar ĉiam la infanoj entuziasmiĝas pro la facileco de la lingvo.

Ĉu aliaj grupoj de nia Federacio ankaŭ kontaktis (-tas, -tos!) lernantaron en elementaj instruejoj, kolegioj kaj liceoj? Kial ne, okaze de inauĝuro de nova sport- kaj kulturdomo reklami pri esperanto pere de budo, kiun vizitos la "eminentuloj" de la departemento?

Robert KUENY

NIAJ GERMANAJ GEAMIKOJ TUTKORE INVITAS

Inter la 11a kaj la 13a de majo 1990 okazis la 35a KULTURA SEMAJNFINO de la SARLANDA ESPERANTO-LIGO (S.E.L.) en D-6650 HOMBURG-SAAR. Laŭtradicie funkciis kvar kursoj, porkomencanta, du porprogresintaj kaj seminario kun Sinjoro Eddy BORSBOOM (Nederlando) pri la "Vivo kaj verkaro de L.L. Zamenhof". Sabatmatene la partoprenantoj havis okazon viziti la Natursciencan Muzeon de ZWEIBRUCKEN kaj vespere ili povis gui en koncerto de la geedza paro Rita kaj Franz-Georg ROSSLER klazikan muzikon (piano kaj fluto) kaj esperantlingve tradukitajn klasikajn kantojn.

Partoprenis ĉi-foje 67 personoj, ĉefe el Francio, Nederlando, Luksemburgio kaj Germanio. Juna geedza paro el Brazilo kaj du fratinoj el kristana turka malplimulteco (Arameoj), nune loĝantaj en Francio, igitis monda la alie nur eŭropaj semajnfionon. Pri nia venonta 36a KULTURA SEMAJNFINO, kiu okazos en decembro en D-HOMBURG, Kardinal-Wendel-Haus, ni eksterordinare ĝojas kaj fieras... ĉar ni povas anonci:

= unue, ke nia ĉefpreleganto venos el JAPANIO. Temas pri Sinjoro Yosimi UMEDA, longjara vic-prezidanto de U.E.A., kiu faros seminarion pri "Japanio kiel mez-ponto inter okcidento kaj oriento".

= due, ke inter aliaj programeroj la nederlanda esperanta muzika grupo KAITO okazigos altnivelan muzikan vesperon.

Informajn detalojn -kio krome okazos, kiam/kie/kiel veni, kiom pagi, ktp-bonvolu elcerpi el la specifa aliĝilo Ŝovita en ĉi-tiu bulteno. Ni kore invitas ĉiujn legantojn de "La Informilo" kaj tutamike salutas ilin!

Hartmut FILLMANN
Sekretario de SEL

GVATEMALO: La Esperanto-Movado vigligas!

Kun la nova jardeko ŝajne komenciĝis nova erao por la E^o-movado de Gvatemala, ĵus dorminta dum 30 jaroj. Pro prelegoj en radio kaj gazetaro interesigis kelkaj dekoj da homoj, ĉefe junaj, kaj tiuj ekternis fine de januaro. Post Pasko ĵus malfermiĝis nova porkomencanta kurso kun 20 homoj. En la progresanta kurso daŭrigas ĉirkaŭ 20 homoj.

En la 3a el la plej gravaj urboj, Antigua, tuj malfermiĝos kurso (en la ejo de "Alliance Française", same kiel en la ĉefurbo). En la 2a, Quetzaltenango, baldaŭ okazos prelego kun propono lerni perkoresponde kun unu parola kurso ĉiumonate. En pli eta provinca urbo, Catepeque, prelegoj vekis intereson, precipe inter lernejanoj. Tie ni same proponas miksitan lernoformulon. La gelernantoj de la ĉefurbo jam fondis klubon, komencis libroservon, organizas ekskursojn, horon, teatran grupon kaj restarigon de Gvatemala E^o-Asocio kun fondo de ties Junulara Sekcio.

Regas ĝenerale entuziasmo. En tiu-ĉi eta mezamerika lando la eblecoj larĝigisian horizonton ne estas tiel multnombraj kiel en Eŭropo, do la informado pri E^o mirige efikas, trafas internaciemulojn.

Por tiu informado bonvenas ekspozici-materialo (se vi sendas pakajeton, skribu, ke enestas LIBROJ).

Adreso: Gvatemala Esperanto-Klubo, Apartado postal 2155, 01901 GUATEMALA,
GUATEMALO

Ĉu vi jam scias, kiom alloga estas Gvatemala por turistoj? Nature, arkeologie, folklore, klimate, kulture, arkitekturo, finance... Planu viziti la esperantistojn tie! (jam 4 adresoj en PASPORTA SERVO). Mi montros lumbildojn je mia reveno aŭtune.

Anne AMBLES

30a Praktika Sta o de Parolata Esperanto

SAMEDI et DIMANCHE 6/7 octobre 1990
"Val Marie Accueil"
30, Rue Jean-Baptiste Spire
F-57100 THIONVILLE
82 34 70 88

Notre stage d'automne d'ESPERANTO PARLE - le 30ème! - organisé sous les auspices de la FEDERATION CULTURELLE FRANCE-EST POUR L'ESPERANTO aura lieu à THIONVILLE (57), non loin de la frontière luxembourgeoise. Renée TRIOLLE et son équipe vous invitent cordialement à cette rencontre de travail et de détente à laquelle sont bien sûr conviés les esp rantophones des pays limitrophes.

Nous aurons le vif plaisir d'accueillir NIKOLIN' et son fidèle orgue de barbarie pour un récital de qualité lors de la soirée-détente.

Pouvons-nous compter sur l'envoi de votre bulletin d'inscription (ci-dessous) avant votre départ en vacances?... MERCI!

PROGRAMME

SAMEDI, 6 octobre 1990

Une innovation: de 10h   12h... Promenade pédestre commentée: "Thionville inconnu".

12h30: repas en commun

13h45/14h45: accueil des autres participants

15h/18h30: cours de degrés différents (pauses déterminées en commun)

= COURS A1 (d'initiation) réservé aux débutants
Animateur: E. LUDWIG ("Metodo 10")

= COURS A2 pour les personnes ayant déjà commencé l'étude de la langue
Animateur: J.-P. COLNOT ("Metodo 11")

= COURS B pour les "pratiquants" désireux de perfectionner leur expression orale
Animateur: A. GROSSMANN ("Metodo 15")

= EXPOSE-DEBAT pour les esp rantophones confirmés: Ivo DURWAEL (Belgique), m bre du Conseil d'Administration de UEA traitera du problème important de l'information

18h30: service de librairie...

Vous découvrirez les dernières nouveautés

19h30: repas en commun dans une ambiance internationale

20h30: Une découverte... ou des retrouvailles!
NIKOLIN' et son orgue de barbarie!
Du rythme, des refrains entraînants...
A NE PAS MANQUER!!!

DIMANCHE, 7 octobre

9h/12h: cours

12h15: repas en commun

14h15: réunion du Comité Fédéral
Visite de la campagne thionvilloise:
"La Carcassonne Lorraine", les "Bildstocks"...
En cas de pluie: diaporama comment  par Brian MOON sur les mêmes sites!

=====

30 me STAGE D'ESPERANTO PARLE
"Val Marie Accueil"
30, Rue J.-B. Spire
F-57100 THIONVILLE
6/7 octobre 1990

BULLETIN D'ADHESION

veuillez cocher les cases concernées

Je réserve _____ d je uners (samedi midi)

_____ dîners (samedi soir)

_____ d je uners (dimanche midi)

Je prendrai part au cours A1□ A2□ B□ au séminaire-débat C□

Je réserve un exemplaire de METODO 10□
METODO 11□ METODO 15□

Date et signature:

M. □ Mme □ NOM

Prénom:

ADRESSE

Je réserve _____ lits à "Val Marie Accueil"

Je préfère loger à l'hôtel et sollicite toute information utile □

Je joins la (les) cotisation(s) d'adhésion: _____ FF

Promenade samedi matin: oui □ non □

Excursion dimanche: oui □ non □

30a Praktika Staĝo de Parolata Esperanto

SABATON/DIMANCON 6/7ajn de oktobro 1990
"Val Marie Accueil"
30, Rue Jean-Baptiste Spire
F-57100 THIONVILLE
✉ 82 34 70 88

Nia aŭtuna staĝo de PAROLATA ESPERANTO -la 30a!- okazos en F-57100 THIONVILLE, apud la luksemburga landlimo.

Renée TRIOLLE kaj ŝia skipo invitas vin tutkore ĉeesti tiun semajnfinon, kie malstreciĝo kaj labo-ro harmonie paralelos en plej internacia etoso: niaj alilandaj amikoj estas ja tutsame invitataj partopreni!

Ni akceptos kun ega plezuro la kantiston NIKOLIN' kun ŝia fidela gurdo! Jen dinamika kaj plej goja vespero antaŭvidita!

Ĉu ni povas kalkuli pri la senco de via aliĝilo (ĉi-sube) antaŭ ol vi foriros por feritempi? Dankon!

PROGRAMO

Sabaton, 6an de oktobro 1990

Jen io nova: 10a/12a: Promenado tra "Nekonata THIONVILLE..."

12h30: komuna tagmango

13h45/14h45: akcepto de la alvenantoj

15h/18h30: diversnivelaj kursoj (paŭzoj laŭ interkonsento)

= KURSO A1 por komencantoj
Gvidanto: E. LUWIG ("Metodo 10")

= KURSO A2 por eklernintoj de esperanto : J.-P. COLNOT ("Metodo 11")

= KURSO B por praktikantoj
Gvidanto: A. GROSSMANN ("Metodo 15")

= KURSO C: Seminarieto pri Informado gvidata de Ivo DURWAEL, el Belgio, estrarano de UEA pri Informado

18a30: Libro-Servo kun jus aperintaj verkoj

19ah30: komuna vespermanĝo en internacia etoso

20h30: TRAFICA EVENTO... (aù nova Ĝuado!):

NIKOLIN' kun sia gurdo ofertos al nian multifacetan recitalon!

NEPRE ĈEESTENDA!

- Dimancon, 7an de oktobro

9h/12h: samritmaj kursoj

12h15: komuna tagmango

14h15: kunveno de la Federacia Komitato malkovro de la specifa urba kamparo ("Carcassonne Lorraine", "Bildstocks"!) veturnile.

...aù diaposerio kun Brian MOON

30a STAĜO de PAROLATA ESPERANTO

"Val Marie Accueil"

30, Rue J.B. Spire
F-57000 THIONVILLE

6/7ajn de oktobro 1990

Srº S-inº NOMO

Persona nomo:

ADRESO:

Mi rezervas ____ lito(j)n en "Val Marie Accueil"

Mi preferas logi en hotelo kaj petas sendon de utilaj informoj

Mi antaŭpagas mian aliĝ-kotizon ____ FF

Mi partoprenos la piedan ekskurson sabate
jes ne
la dimancon ekskurson
jes ne

ALIĜILO

(bonvolu trastreki la koncernatajn kvadratojn)

Mi rezervas ____ tagmango(j)n (sabate)

____ vespermanĝo(j)n (sabate)

____ tagmango(j)n (dimanĉe)

Mi partoprenos la kurson A1 A2 B

C

Mi rezervas ekzempleron de "Metodo 10"

"Metodo 11" "Metodo 15"

dato kaj subskribo:

I3-A INTERNACIA SEMAJNO - HABERE POCHE

ALIGILO (Bulletin d'adhésion)

25a de aûgusto/ 1a de sept.

Familia Nomo . . . . .
 (Nom)
 Persona Nomo . . . . .
 (Prénom)
 Adreso . . . . .
 (Adresse)
 . . . . .
 . . . . . Tel Num . . . . .
 (Nº de Tél.)

- Mi logôs en la familia domo "la joie de Vivre"
 (je logerai à la Maison "La joie de vivre")
- Mi antaûmendas unu liton (je réserve un lit)
 en unupersona ĉambro(dans une chambre pour une personne)
 en dupersona ĉambro(dans une chambre pour deux personnes)

forstreku la neûtilan linion
 (rayez la mention inutile)

I4-A INTERNACIA SEMAJNO - SETE

ALIGILO (Bulletin d'adhésion)

15a/22a de septembro

Familia Nomo . . . . .
 (Nom)
 Persona Nomo . . . . .
 (Prénom)
 Adreso . . . . .
 (Adresse)
 . . . . .
 . . . . . Tel Num . . . . .
 (Nº de Tél)

- Mi logôs en la familia domo "Le Lazaret"
 (je logerai à la Maison "Le Lazaret")
- Mi antaûmendas unu liton (je réserve un lit)
 en unupersona ĉambro(dans une chambre pour une personne)
 en dupersona ĉambro(dans une chambre pour deux personnes)

forstreku la neûtilan linion
 (rayez la mention inutile)

ESPERANTO-AGADO EN ROUFFACH

De ia 24-a ĝis la 28-a de majo 1990 okazis en Rouffach inter
 Mulhouse kaj Colmar, la 9-a Europa Biologio Foiro.

Kiel en 1989 kaj laŭ la instigo kaj kun la helpo de s-ro Mas el la grupo Esperanto kaj Ekoogio, 46170 Castelnau Montratier, ni starigis tie budon por informi kaj propagandi pri Esperanto. Car nia loko estis malvasta ni ĉi-foje ne uzis la federacian ekspozicion, sed per diversaj Esperantaĵoj ni sukcesis allogi la publikon.

Pluraj samideanoj el la grupoj de Mulhouse kaj de Colmar akceptis dejori dum unu aù du tagoj kaj helpi ai s-ro Mas, kiu ne nur propagandis pri Esperanto sed ankaù pri la Tago de arbo. Ni devas aparte danki lin pro liaj instigoj kaj sindonemo, sed ankaù s-ron Wermelinger, kiu gastigis lin kaj krome disponigis al ni multaj metodojn 4 kun mencio pri siaj bongustaj kuketoj. Ni disdonis plurajn centojn da flugfolioj: *Metodo 4, pri la perkoresponda kurso, kaj aliajn, sed ankaŭ german-lingvajn por germanaj vizitantoj.* Ni vendis pli ol 50 verdajn libretetojn "Une approche....", kolektis preskaŭ 70 adresojn per nia speciale enketilo. Ni multe diskutis, informis kaj propagandis pri Esperanto. Ni renkontis homojn scivolemajn, interesigantajn, entuziasmajn, sed ankaù skeptikajn, indifferentajn kaj eĉ kontraŭstarantajn pro nekompreneblaj konfuzaj kialoj. Do entute granda sukceso. Ni multe semis, ĉu la rikolto estos bona, fruktodona? Ciam estas malfacile taksi la rezultojn.

La demando estas nun kiel propagandi al la kolektitaj adresoj. Al la adresoj de la departemento 68, ni tre verĝajne sendos informojn pri nia septembra unu-taga stago en la Kultur-domo Espace 110 en Illzach apud Mulhouse kaj pri niaj vesperej kursoj en Illzach, preta komuniki la koncernajn adresojn au eĉ sendi pretajn etikedojn, car ĉiuji adreso jam kusaj en mia komputoro. Jen kiom da adresoj ni kolektis po departemento: 03: 1, 11: 1, 25: 3, 26: 1, 38: 2, 54: 1, 57: 2, 67: 15, 68: 32, 70: 1, 83: 1, 90: 1. Al plej multaj estus verĝajne oportune sendi informojn pri la stago en Thionville.

S-ro Mas disdonis plurajn milojn da flugfolioj pri la Tago de arbo, sur kiuj estas menciiataj kelkaj Esperanto-asocioj. Tio estas alia maniero konigi Esperanton. Ni ankaù elprofitu tiujn ideojn.

A. Grossmann

ALIGILOJ POR
 LA INTERNACIAJ SEMAJNOJ

EN ALPOJ KAJ
 EN MEDITERANEO . . .

I4-A INTERNACIONA SEMAJNO 1990.IX.15. ĝis 22.

" LE LAZARET " SETE

Oni povas logi en la feriejo laŭ la prezoj :

I persono en unupersona ĉambro semajne ,... 1.330 FF
I persono en dupersona ĉambro semajne ,... 1.183 FF
La prezoj entenas la logadon kaj la tri manĝojn.

Adreson : Maison Familiale "Le Lazaret"
La Corniche 34200 SETE
Tel : 67.53.22.47

Limdato de antaŭmendo de ĉambro : 1990.VII.15

PROGRAMO -

Matene : Diversnivelaj kursoj
Posttagmeze : Eksursoj, kursoj aŭ libera tempo
Vespere : Amuzaj kaj kulturaj programoj.

EKSURSOJ - eblaj sur loko

EKZAMENOJ - de la Franca Instituto de Esperanto estos organizitaj laŭ peto .

La domo taŭgas al rulseguloj ,

- A T E N T U -

Aliĝo al la dekkvara Esperanto Semajno valoras nur post pago de aliĝo, tio estas :

270 FF
senpaga por junuloj malpli ol 26 jaroj,

Mendo de logado valoras ^{nur} post pago de antaŭmendo de

300 FF

Aliĝoj, informoj, klarigoj :

ESPERANTO
5 rue du Docteur Roux
F 34000 MONTPELLIER
FRANCIO

I4° SEMAINE INTERNATIONALE DU 15 AU 22.9. 1990

" LE LAZARET " SETE

On peut loger à la Maison Familiale dont le prix est le suivant:

I personne dans une chambre d'une personne, la semaine... 1.330FF
I personne dans une chambre de deux personnes, la semaine 1.183FF
Les prix comprennent la chambre et les trois repas .

Adresse : Maison Familiale "Le Lazaret"
La Corniche 34200 SETE
Tel : 67.53.22.47

Date limite d'inscription : 15.7.1990

PROGRAMME -

Matinée : Cours de plusieurs niveaux
Après-midi : excursions, cours, ou temps libre
Soirée : Programme culturel ou divertissements .

EXCURSIONS - nombreuses possibilités .

EXAMENS - de l'Institut Français d'Esperanto seront organisés sur demande .

La Maison convient aux fauteuils roulants .

- A T T E N T I O N -

L'adhésion à la I4° Semaine ne sera valable qu'après le paiement de la cotisation :

270 FF
gratuit pour les jeunes de moins de 26 ans .

Réervation du logement : valable après paiement d'une avance de 300 FF

Renseignements, réservations, informations :

ESPERANTO
5 rue du Docteur Roux
F 34000 MONTPELLIER
FRANCIO

15 Pro la antaŭaj sukcesoj de similaj eventoj la KULTURA CENTRO de MONTPELLIER organizas 2 "INTERNACIAJN SEMAJNOJN" en tre al-logaj lokoj de Francio.

= La 13a okazos en ripoza loko, kadre de agrabla familia domo en Alpoj, proksime de Svislando (30 km ĝis ĜENEVO)...

...de la 25a de aŭgusto ĝis la 1a de septembro.

= la 14a invitas vin trapasi agrabla feriojn en ripoziga parko ĉe Mediteranea marbordo, en la Familia Domo "Le Lazarret", apud SETE...

...de la 15a de septembro ĝis la 22a de septembro.

Urĝas via enskribiĝo pere de la aliĝiloj apartaj en ĉi-tiu bulteno!

*****

...sed vi ankaŭ povas feritempi en la tutmonda...

INSTITUTO INTERNACIONAL EDMOND PRIVAT DE

KULTURA CENTRO ESPERANSTISTA
Pf 779, Strato Postiers 27
CH-2301 LA CHAUX-DE-FONDS (Svislando)

GENERALAJ SCIIGOJ

Programo de SEMAJNA ARANJO

Lundo: alveno dum la mateno. 12h45: unua manĝo. 14h30-16h00 kaj 16h30-18h00: kurso. 18h30: manĝo. 20h00-21h30: konatiĝa vespero aǔ kurso.

Mardo: 8h00: matenmanĝo. 9h00-10h30 kaj 11h00-12h30: kurso. 12h45: manĝo. Libera posttagmezo. 18h30: manĝo. 20h00-21h30: prelego-vespero.

Merkredo: 8h00: matenmanĝo. 9h00-10h30 kaj 11h00-12h30: kurso. 12h45: manĝo. 15h00-17h00: promenado aǔ vizito de muzeo. 18h30: manĝo. Libera vespero.

Judo: 8h00: matenmanĝo. 9h00-11h00: kurso. 11h00: piedira aǔ perveturila migrado laŭ la konsisto de la grupoj kaj veteraj cirkonstancoj. 13h00: pikniko en la naturo aǔ en kafejo. 19h00: loka festa manĝo: fondaĵo, rakledo aǔ alia specialaĵo. 20h30-23h00: amika vespero.

Vendredo: 8h00: matenmanĝo, 9h00-10h30 kaj 11h00-12h00: kurso. 12h00-12h30: konkluo de la kurso. 12h45: manĝo. Libera posttagmezo. 18h30: manĝo. 20h00-21h30: babilo aǔ prelego ađiatie vespero.

Sabate: 8h00-9h00: matenmanĝo (lasta manĝo). Forveturo aǔ plilongigo de la restado.

Prezoj: Tuta aranĝo (kurso, manĝoj, tranoktado, organizita) promenedoj, vesperoj, ktp.) kostas kun tranokto en kvarlita ĉambro: SF 400.-, en duilita ĉambro: SF 440.-, en unulita ĉambro: SF 520.-. Tiu prezoj validas, se la antaŭpago alvenis unu monaton antaŭ la komenco de la koncerna aranĝo. Se la antaŭpago alvenas poste, sed simeneu dek tagojn antaŭ la aranĝo, aldoniĝos SF 20.- aǔ la restadkosto. Se la antaŭpago alvenas dum la 10 lastaj tagoj antaŭ la aranĝo, aldoniĝos SF 50.- aǔ la restadkosto. Do, alii kaj konfirmu vian aliĝon kiel eble plej frue!

Prez-reduktio: Familia partopreno: unua familiano pagas plenan prezon, rabato 10% por la aliaj familiianoj. Organizitaj grupoj (almenaŭ 5 personoj): rabalo 10%. Aldona reduktio por infanoj, lernantoj aǔ studentoj: po SF 35.-.

2-7 julio: LAJOS TĀRKONY KAJ LA BUDAPESTA SKOLO. Instruoj Istvan ERTL, hungaro, beletristo, verkisto kaj tradukisto. Pernasmo kaj estetismo en la Tārkony-a verko. La evoluo de la esperanta poezia stilo. La neologisma problemaro. Kontribuo de Tārkony al Literatura Mondo, La Nica Revuo, Hungara Vivo; la rolo de ĉi tiuj revuoj en la esperanta literatur-historio. Plurlingva verkado (Tārkony ankaŭ verkis itale kaj hungare) kaj memtradukado. Recenzado kaj literatura kritiko en esperantujo. Elfrancaj kaj aliaj tradukoj de Tārkony. Noto: Kiuj posedas la verkojn "Soifo" de Tārkony kaj "Tārkony kaj la Budapesta skolo" de Ertl, tiuj kunportu ilin. Il estos aĉeteblaj.

2-7 julio: ESPERANTO-STAGO (se alvenos almenaŭ 5 aliĝoj).

9-14 julio: IERTIĜO EN LA TRADUKARTO KUN TRADUKISTO. Instruoj Tomasz CHMIELIK, polo, instruisto, redaktoro kaj tradukisto el pluraj lingvoj al esperanto. Li ekzemple esperantigis la plenan verkon de Dürrenmatt kaj multajn verkojn de Günter Grass, Samuel Beckett, Isaac Bse-Singer, Joseph Heller, Mihail Bulgakov, Boleslav Prus, Bruno Schulz, Anna Swirszczynska, ktp. Multaj alfrontas traduk-problemojn, estas nuntempe tradukantaj aǔ tradukontaj prospektoj, beletrajn fakajn verkojn. Sen okupiĝi pri la fideleco al la devena lingvo, la kurso celos diskutigi la rezulton: ĉu la submetitaj tradukajoj indas kej esperanto vortare, stile, aǔ ĉu en ili tro respeguliĝas nacilingvismoj kaj idiotismoj. La instruado atentigos pri teoriaj aspektoj de la tradukarto, pri stilistikaj problemoj propriaj al la esperanto-literaturo kaj pri transformaj eblaj riciganĝoj la esprimmanierojn. La kursanoj intensive ekzerciĝos en la arto traduki kaj juĝi tradukojn. Kritikoj kaj diskutoj progresigos ĉiujn.

9-14 julio: ESPERANTO-STAGO (se alvenos almenaŭ 5 aliĝoj).

16-21 julio: KIEL FORMIGIS LA INTERNA IDEO DE ESPERANTISTOJ. Instruoj Tomasz CHMIELIK. Indas trastudi tion, kio estas ligilo por ĉiuj esperantistoj. Indas esplori la judecon de Zamenhof kaj ties cionistan agadon, sen kiuj oni ne povas kompreni hilelismon kaj homaranismon. Ne malpli interesa estas la sekvo: interpopola konduto de Edmond Privat, la konceptoj de Hodler, Lanti kaj Lapenna, kiujn oni trastudos pere de tekstoj de ili mem. Oni montros la provojn adapti esperanton en tiaj movadoj kiel: bahajismo, kvakerismo kaj Oomoto. Dum la kurso prezentigos video-filmoj pri Oomoto kaj interesegej lumbildoj, kiuj dokumentas la vivon de la pola judaro, ties strebojn por propra identeco en la tempo, kiam estiĝis esperanto kaj kiam Zamenhof luktis por sia idearo.

16-21 julio: ESPERANTO-FCRIADO POR INFANOJ KAJ FAMILIOJ. Unua semajno. La celo de tiu aranĝo estas doni al familioj kaj geknaboj la eblon ek-, pli- kaj el-lerni Esperanton kaj praktiki tiun ĉi lingvon en vivo-plena situacioj: ludoj, kantoj, manlaboroj, promenedoj, sportaj okupoj. Formigas grupoj laŭ la lingvaj kapabloj kaj laŭ la aĝoj, ke ĉiuj sentu sin en entuziasmiga etoso. La infanoj disi la 12-jaraĝo estu kun plenkreskulaj akompanantoj. Favoraj prezoj: SF 250.- Ambaŭ semajnoj kun la semajnfino: SF 500.- Petu la detalan informilon.

16-21 julio: ESPERANTO-STAGO.

16-23 julio: (en Le Louverain) KELI-Kongreso. Petu la detalan informilon al s-ino Marie-Louise MÜNGER, strato Collège 14, CH-2114 FLEURIER (Svislando).

23-28 julio: LA RECENZO-ARTO EN ESPERANTO. Instruoj E. BORSBOOM, nederlandano, instruisto de lingvo kaj literaturo en supera lernejo, metodologo kaj verkisto. En ĉiuj esperantaj gazetoj operas recenzoj pri libroj. Unuj bonaj, aliaj malbonaj. Kiel legi ilin? La kurso pritraktos ĉiujn flankojn de la recenso-arto. Ni rigardos al specimenoj de la antaŭaj jardekoj, komparos diversajn kritikoj pri samaj libroj, fiksoj normoj kaj konatigos kun la hodiauaj recenzo-gazetoj Esperanto, Literatura Foiro, Hungara Vivo, Dialogo, ktp. kaj kun valoraj recenzantoj. Krome okazos kelkaj ekzercoj pri recenzando.

23-28 julio: LA RELIGIA EVOLUO DE EDMOND PRIVAT AL HOMARANA KVAKERISMO estos la tempo de la eksterkursaj prelegoj de la koncerna semajno. Ĉiuvespere tiuj prelegoj disvolviĝos de la 20h00 ĝis la 21h00 kun posta diskuto kaj interŝanĝo de vidpunktoj de la 21h00 ĝis la 21h45. Mardo kaj vendrede ili okazos ankaŭ posttagmenze de la 16h00 ĝis la 18h00. Prelegontoj jam anoncitas: Claude GACOND, Marie-Louise MÜNGER, Giorgio SILFER. Temoj pritraktatas: La religiaj influoj; la protestanta pietismo en Ĝenevo fine de la 19-a jarcento, La ekumenismo de la teologo kaj filozofo Ernest NAVILLE, la bahismo de Auguste FOREI, Paul PÉTAVEL kaj liaj "Dimanĉaj Folioj", la Konferenco de Sainte-Croix, la homaranismo de L. ZAMENHOF, la sinkretismo de Mahatmo GANDHI. Rезултато: la kvakerismo aŭ homaranismo de Edmond PRIVAT. Por la partoprenantoj al la kursoj de la koncerne semajno tuj prelegoj estos senpagaj. Por la feriantoj nesekvantaj kurson la kotizo estos ĉu SF 60.- por la tuta prelegaro aŭ po SF 10.- por prelego-vespero aŭ prelego-postagmezo.

23-28 julio: ESPERANTO-FERIADO POR INFANOJ KAJ FAMILIOJ. Dua semajno. Eblas aliĝi al ambaŭ semajnoj aŭ nur al unu el ili.

23-28 julio: ESPERANTO-STAGO.

30 julio - 4 aŭgusto: IA SVISGERMANA LITERATURO - ĜIAJ TENDENCIOJ KAJ REPREZENTANTOJ. Instrujo Tomasz CHMIELIK, polo, instruisto, tradukisto kaj redaktoro, germanisto. La kurso celas prezenti ĉiujn tendenciojn de la svis-germania literaturo post 1945. Estos la okazo ne nur sekvi la prelegaron, sed ankaŭ aktivigi en la diskutrondo, pripardante verkojn de la svisgermanaj aŭtoroj en esperanto-traduko. La kurso provos konigi atingojn de la svisa kulturo ĥi kaj la alproksimiĝanta 700-jariĝo de la Svisa Federacio.

30 julio - 4 aŭgusto: INTENSIVA PEDAGOGIA-METODIKA KURSO PRI LA ESPERANTO-INSTRUADO PERBIEZA. Instrujo Claude GACOND, sviso, direktoro de KCE. Intimigo kun la diversaj artoj uzi bildojn por paroli esperanto-lernantojn: flanelbildojn, afișementojn, ludkartojn, lumbildojn, filmojn e.t.c., ktp. Adekvata instru-programo. Posttagmezaj taskoj: Pretigo de parolaj ekzercoj diversnivela kaj de instru-helpiloj.

30 julio - 4 aŭgusto: ESPERANTO-STAGO.

06-18 aŭgusto (Dusemajna kurso): 3-A INTENSIVA PEDAGOGIA-METODIKA KURSO organizita de UEA-ILCI kun KCE. Celos: Räftigo al esperanto-kursgvidado ī la internacia unuigita programo de UEA-ILEI. La kurso okazos ī la instruprogramo de UEA-ILEI. La studado intensiva finiĝos la unuan semajnon per skriba ekzameno kaj la duan semajnon per praktikaj kaj teoriaj ekzamenoj kaj per ricevo de atestilo de UEA-ILEI räftiganta gvidi internaciajn esperanto-kursojn. La kurson räftas partopreni personoj, kiuj bone konas esperanton kaj posedas almenaŭ mezan klereson. ILEI komisiis la didaktikan ĉefgvidadon de la kurso al magistrino Irena SZANSER, polino, metodologo pri fremdlingvo-instruado, kunkonsilanto de la fremdlingva fako ĉe Varsovia Instituto por Klerigo de Instruistoj, kaj membro de la Eduka kaj Ekzamena Komisiono de ILEI, aŭtoro de "Glotodidaktikaj kaj specifaj aspektoj de esperanto-instruado" kaj "Elektitaj problemoj de psikologio por lingvo-instruisto", fundamentoj de la kurso aĉeteblaj ĉe KCE: SF 27.- aŭ perkoresponde. Petu la detalan informilon kun la horaro, prezoj kaj kun pliaj sciigoj.

6-11 aŭgusto: LA MUZIKA KULTURO EN ESPERANTO. Instrujo Nicole PAIROUX, belgino, ekslernejestro, kantistino konata sub la nomo Nikolin¹. Esperanto estas interesa kaj unika kulturlingo ankaŭ pro siaj kantistoj kaj kanzonoj. Precipe ekde la sepdekaj jaroj, sed ankaŭ pli frue, muziko farigis grave dimensio de nia transnacia kulturo. Nikolin¹, profesia kantistino el Belgio, akompanas vin en agrabla promenado tra tiu dimensio, ekde la unuaj versoj de La Espero, tra la kabareda talento de Raymond Schwartz kaj Mihaly Sárosi, ĝis la Roma skolo de Gianfranco Molle kaj la rokensemblejoj de la 80-a jaroj. Ciuage finposttagmeze sub la gvidado de Nikolin¹ grupigas la kantemuloj el la diversaj kursoj por formi koruseton kaj por pretigi unu aŭ du kant-koncertojn vesperajn.

6-11 aŭgusto: ESPERANTO-STAGO.

13-18 aŭgusto: ESPERANTO-STAGO.

20-25 aŭgusto: REDAKTADO DE ESPERANTO-PERIODAĴOJ. Instrujo Perla MARTINELLI, ĉefredaktorino de Literatura Foiro, arte direktoro de LF-Koop. Vi ĵus akceptis prizorgi la redaktadon de via klubaj buleno, aŭ eĉ de landa organo. Aŭ vi faras tion jam de kelka tempo. Aŭ vi ambicias al posteno ĉe pli grava internacia gazeto. En ĉiu kazo la reelo aspektoj pli malfacila, eĉ timigas ne nur la redaktado, sed ankaŭ la grafiko falis sur viajn ŝultrojn, kaj sen financa rimedo, krom la minimumo. Kiel elturniĝi? Kiel plibonigi la kvaliton enhave kaj teknike, ene de ĉi tuj, drastaj limigoj? Perla Martinelli ne posedas magiajn formulaĵoj, sed la plej grandan sperton en la fakto. Post partopreno en sia kurso vi malkovros ke, per iom da racio kaj fantazio, eblas ankaŭ al vi pli bone, kvankam senmone, vivigi periodaĵon.

20-25 aŭgusto: SINJORO TADEO, ĈEFVERKO DE LA POLA KAJ DE LA ESPERANTA POEZIOJ. Instrujo Giorgio SILFER, doktoro pri beletristiko kaj pri modernaj lingvoj, verkisto, prezidento de LF-Koop. "Patre de la esperanto-poezio": tiel oni kromnomis Antonon Grabowski. Li estis la unua "majstro de la traduka ĝenro", kaj li ĵas verkis rutan epokon. Same kiel Petrarca kaj Boccaccio al la itala, Grabowski kaj Kabe influis al la esperanta literatura lingvo, poezie respektive proze; kaj se en "La Faraono" ni rekonas (funkcie) nian dekameronon, des pli grave kaj evidente trovi en "Sinjoro Tadeo" nian Canzoniere. La traduko de Grabowski peris al nia komunitumo ja kvintesencen de la pola kulturo: ĝi estas fundamenta verko por alri kaj la polan kaj la esperantian mondron. Noto: Necesas kunkonporti la libron "Sinjoro Tadeo" aŭ aĉeti ĝin ĉe KCI.

20-25 aŭgusto: ESPERANTO-STAGO (se alvenos almenaŭ 5 aliĝoj.)

25-26 aŭgusto: STUDA SEMAJNFINO: KONKLUDO AL LA CENTJARA JUBILFO DE EDMOND PRIVAT.

27 aŭgusto - 1 septembro: ESPERANTO-STAGO (se alvenos almenaŭ 5 aliĝoj.)

15-17 septembro: MIGRADA PLI LONGIGITA SEMAJNFINO. Detala programo annoncata. Gvidos Ĝin Claude GACOND.

24-29 septembro: ESPERANTO-STAGO.

29-30 septembro: STUDA SEMAJNFINO.

8-13 oktobro: KRISTANA KULTUR-SEMAJNO ESPERANTISTA. Travivo de agrabla semajno kün amikoj en kristana rondo. Gvidos Ĝin pastro Bernhard EICHKORN, germano, kaj diaconino Marlu MÜNGER, svisino. Programo: Kantado kün pastoro Adolf BURKHARDT, germano, en praktiko kaj teorio. Multaj riavezaj religiaj kantoj el la tutmondo estas traduktaj de li. Ekskursoj al eklezioj rimarkindaj ejoj. Bibliaj demandoj, bibliaj rondoj. Komputila laboro en servo de Kristiana Fakvortaro. Kristanaj eldonoj. Aktualaj informoj. Variaj diservoj. Konstruo de la meditejo Max Josef Metzger ktp. Studentoj ĝis 25 jaroj ĝuos forte reduktitajn prezojn.

22-27 oktobro: ESPERANTO-STAGO.

27-28 oktobro: STUDA SEMAJNFINO.

19-24 novembro: ESPERANTO-STAGO.

24-25 novembro: STUDA SEMAJNFINO.

17-22 decembro: ESPERANTO-STAGO (se alvenos almenaŭ 5 aliĝoj.)

SARLANDA ESPERANTO-LIGO (SEL)

=====

36A KULTURA SEMAJNFINO 7/9AJN DE DECEMBRO 1990

*****

1990-12-07 vendredo - Freitag

- 17.00 alveno - Anreise
- 17.00 - 18.00 lingvaj ekzercoj
Sprachliche Übungen
- 18.30 vespermanĝo - Abendessen
- poste/danach konversacia vespero
Konversationsabend

1990-12-08 sabato - Samstag

- 8.30 - 9.00 matenmanĝo - Frühstück
- 9.00 - 10.00 laborkunsido
Arbeitssitzung
- 10.00 - 12.00 ekskurso - Ausflug
- 12.30 - 14.00 tagmanĝo - Mittagessen
- gis/bis 14.00 alveno de ĉiuj partoprenantoj
Anreise aller Teilnehmer
- 14.30 - 16.00 1a kaj 2a lecionoj: A, B₁, B₂, C
1. und 2. Kursstunde: A, B₁, B₂, C
- 16.00 - 16.30 posttagmeza kafo
Nachmittagskaffee
- 16.30 - 18.00 3a kaj 4a lecionoj: A, B₁, B₂, C
3. u. 4. Kursstunde: A, B₁, B₂, C
- 18.30 - 19.15 vespermanĝo - Abendessen
- 19.30 - 20.15 diservo - Gottesdienst
- poste/danach muzika vespero - grupo "Kajto"
Musikabend

1990-12-09 dimanĉo - Sonntag

- 8.00 - 9.00 matenmanĝo - Frühstück
- 9.00 - 10.30 5a kaj 6a lecionoj: A, B₁, B₂, C
5. u. 6. Kursstunde: A, B₁, B₂, C
- 10.30 - 11.00 pauzo - Pause
- 11.00 - 12.00 7a leciono: A, B₁, B₂, C
7. Kursstunde: A, B₁, B₂, C
- 12.00 - 12.30 aperitivo - Aperitiv
- 12.30 - 14.00 tagmanĝo - Mittagessen
- poste/danach forveturo - Abreise

PRIATENTU! Adreso de la stagiĝo:
"Kardinal-Wendel-Haus"
HOMBURG/Saar

A. Por komencantoj: Enkonduka kurso
Lernolibro: W. Wingen: Wir lernen Esperanto
Kursestro: Karl Burger, Ottweiler (D)

B. 1 Por progresantoj: Parolaj kaj legaj
ekzercoj por profundigi la lingvajn konojn.
Legolibro: Schwartz: Vole... Novele
Kursestro: Krešimir Barković, Paris (F)

B.2 Por lingvaj spertuloj: Stilistikaj kaj
literaturaj ekzercoj.
Legolibro: Schwartz: Kun siaspeca spico
Kursestro: Hermann Behrmann, Paderborn (D)

C. Por esperanto-parolantoj okazos seminario
Temo: Japanio kiel mezono inter okcidento
kaj oriento
Preleganto: Yosimi Umeda (J)

Liber-tempa programo:

- muzika vespero i. a. "kajto"
- konversacia vespero
- vizitoj
- diservo

Pri aparta porinfana programo zorgos Takajo Walz,
Zweibrücken (D)

Oni tranoktos en unu- kaj tri-litaj ĉambroj.
Plena pensio kostos 50,- DM por unu tago.

La ĉi-kunan aliĝilon bv. resendi gis la
unua de decembro 1990. La aliĝ-kotizoj
(25,- DM; SEL-membroj: 15,- DM).
bv. pagi al nia pĉk Saarbrücken 5358-663

gejunuloj 26-jaraj kaj malpli same kiel
gestudentoj ne pagas aliĝkotizon.

Viatingos nin:

trajne: linio Saarbrücken-Ludwigshafen. De la staci-
domo per fervoja buso al direkto Zweibrücken (haltejo
Birkensiedlung), poste kelkminuta pied-iro.

aute: Autofoso Saarbrücken-Mannheim, eliro Hom-
burg, poste strato B 423 al direkto Zweibrücken
Atentu pri voj-montriloj.

BONVOLU RESENDI LA ĈI-SUBAN ALIGILON
AL

SARLÄNDISCHER ESPERANTO-BUND E. V.

QUERSTRASSE 11

D - 6607 QUIERSCHIED

ANMELDUNG ALIGILIO

ALIGILIO

nur 36. Esperanto-Fortbildungstagung por la 36a Kultura Semajnfilo. Homburg/
Saar, Kardinal-Wendel-Haus, 1990-12-7 = 1990-12-9

- 1 Ich nehme teil am Kurs. Mi partoprenas kurson A B1 B2 C
2 Ich möchte im Haus übernachten und frühstückt in o
Mi volas tranokti kaj matemani en la domo o
3 Ich nehme an folgenden Mahlzeiten teil. Mi partoprenas ĉiujn ĝiajn ĉion
o Abendessen Freitag vespermanĝo vendredo 1990/12/7
o Mittagessen Samstag tagmanĝo sabate 1990/12/8
o Abendessen Samstag vespermanĝo sabate 1990/12/8
o Mittagessen Sonntag tagmanĝo dimanĉo 1990/12/9
- 4 Ich bestelle folgende Bücher Mi mendas la jenajn librojn
A Ex /ekz Wingen: Wir lernen Esperanto (18,- DM)
B 1 Ex /ekz Schwartz: Vole... Novele (24,- DM)
B 2 Ex /ekz Schwartz: Kun siaspeca spico (27,- DM)

5 La aliĝkotizon de 25,- DM (mentroj: 15,- DM) mi pagas sen aliĝkotizo o
o sen aliĝkotizo

dat.o:

Subskriblo:

Valido ĝis kiu:

MIA ADRESO:

Jam de pluraj jaroj la Franca Esperanto-Instituto esploras la problemon de la ekzamenoj, kiuj ne multe ŝanĝigis de post ilia starigo en 1921, kvankam ŝanĝigis la instrumetodoj kaj la postuloj por la ekzamenoj pri ĉiu aliaj lingvoj. Por ke la ne-esperantistoj taksu Esperanton serioza, necesas, ke la esperantistoj taksu ĝin grava ne nur en siaj paroloj. Montriĝis do necese rekonsideri la tutan ekzamensistemon por montri, ke niaj diplomoj estas vere fidindaj, kaj por pruvi, ke la diplomitoj rajtas fidi la ekzamenantojn kaj la Ekzamen-Komisionon de FEI; ili estu certaj, ke iliaj konoj kapabligas ilin senprobleme ĉeesti pli superan kurson kaj provi pli altan ekzamenon.

La nuna formo de la Elementa Ekzameno, kiu validos ek de la 1-a de septembro 1990, plenumas tiujn postulojn. Venontjare la Instituto konsideros la 2an nivelan, eble la 3an nivelan, ekzamenon. Ek de nun la kursgvidantoj devus kalkuli pri tiuj ŝanĝoj kaj postuloj.

Pierre Babin, prezidanto de FEI,

NOVAJ EKZAMENREGULOJ

UNUAGRADA NIVELO (ELEMENTA) surbaze de listo de 400 radikoj¹

Skriba parto (daŭro: unu horo)	poentoj
- Kvini demandoj pri deklinia facila teksto	20
- Tru-ekzerco (10 kompletigoj)	10
- Plurrespondaj demandoj (5 proponoj)	10
- Diktajo	10

Parola parto (daŭro: unu horo)

- Laŭvorta legado de anekdoto elektita de la ekzamenanto	10
- Respondi demandojn pri la kompreno kaj la gramatiko de tiu ĉi teksto (10 por la kompreno + 10 por la gramatiko)	20
- Komenti bildon	10
- Ekstemporalia legado de 5 nombroj aŭ datoj	10
NB Gramatikaj klarigoj en la franca lingvo se la kandidato preferas.	

Por sukcesi la kandidato ricevu entute (skribi kaj paroli) almenaŭ mezan noton (t.e. 50 poentojn el 100).

Notoj:

- Listo de tiuj 400 radikoj estas nun studata kaj baldaŭ publikigota.
- Plurrespondaj demandoj, france QCM (*questions à choix multiple*) celas kontroli ĉu la kandidato konas la gramatikon. Jen ekzemplo: por kontroli la uzon de refleksivoj:
La infanoj lernas ... lecionojn.
- 1. *liajn*   2. *śiajn*   3. *illajn*   4. *siajn*
La kandidato devas elekti la nuran solvon eblan por ke la frazo estu gramatike korekta, kaj cirkaŭigi la numeron de la solvo: 4. *siajn*.

EKZAMENTASKOJ

La taskoj de la ekzamenoj, post sufice frua peto fare de la organizantoj de ekzamensesio, estos sendataj de François Lo Jacomo, nova direktoro de la ekzamenoj.

Ĉiuj membroj de FEI kaj eĉ Esperanto-instruistoj ekster FEI estas petataj elpensi tiajn tekstojn kaj sendi al F. Lo Jacomo stokon da uzebla materialo.

Tamen oni bone atentu: neniu rajtas proponi por la skriba parto de ekzamensesio tekstojn, kiujn li mem verkis. Nur validas tekstoj senditaj de la direktoro de la centro. *FEI rajtas malvalidigi diplomojn, se la tekstoj uzataj por la ekzameno ne venas de FEI.*

(Protokolo de ia lasta kunveno.) Post la ekzameno, ĉiuj taskoj estu senditaj al F. Lo Jacomo.

VERKOJ STUDOTAJ por kapableco kaj pedagogia atesto

Kelkaj verkoj estas jam malnovaj, aliaj elcerpiĝis:

Faktoj kaj Fantazioj (Marjorie Boulton)

Ombro sur interna pejzaĝo (Spomenka Štomec)

Beletro sed ne el katedro (Gaston Waringhien)

La blinda birdo (Istvan Nemere)

ADMINISTRADO DE FEI:

Membroj: Pierre Babin, Roger Bernard, Jean-Pierre Danvy, Hervé Gonin, Raymond Gonin, Georges Lagrange, Jacques Le Puit, Roland Levreaud, François Lo Jacomo, Daniel Moirand, Claude Roux, Jean Selle, Marcel Ternant, Renée Triolle, Jeannine Vincent.

Ekzamena komisiono: Ĝi konsistas el: Roger Bernard, Georges Lagrange, Roland Levreaud, Jeannine Vincent.

Direktoro de la Centro: François Lo Jacomo (ek de la 1.10.1989), 21 rue Juliette Dodu, 75010 Paris.

Estrararo: Prezidanto: Pierre Babin; Vicprezidanto: Georges Lagrange; Sekretario: Jean-Pierre Danvy; Kasisto: Jeannine Vincent.

el nia leterkesto...

Mesaĝo al eta princo...

Mi scias, ke legante ĉi-tiujn liniojn, vi pensas, ke mi estas aŭdaca. Fakte, mi ĵus vo-lis esprimi tion, kion mi interne kaj profunde sentas. De post unu jaro mi konas vin, mi amas vian nomon, mi amas vian tutan personon, mi tute simple amas vin... Ni havis mirindan tem-pon kune, kaj dum kelkaj monatoj mi eĉ pensis, ke Esperanto povus esti edzperanto... sed be-dairinde ni ĉesis iri mano en la mano!

Mi neniam intencis ŝteli vian liberecon, kaj mi estas certa, ke niaj malfacilaĵoj ne estis neverkeblaj...

Iu skribis, ke "la amo al la alia estas la respekto de la libereco".

Mi vere aprobas tiun aserton kaj neniam mi provis "suſoki" vin...

Vi estis libera... Vi estas libera...

iu karulino

Denove pri la 34a Kultura Semajnfino de Sarlanda Esperanto-Ligo...

"Tiu KS^o estis la unua renkontiĝo, kiun ni partoprenis post nia alveno en Eŭropon. Ni ĝuis tie agrablan etoson de amikeco. Rimarkinda estis la distra vespero, la loĝeo kaj la manĝado, ĉiuj tre bone aranĝitaj.

Ni havis ankaŭ la oportuniton profiti kelkajn studhorojn ĉe Hermano Bermano. Malgraŭ la mallonga tempo, misukcesis lerni multajn gramatikerojn laŭ la "Analiza Skolo", pri kiu Prof. Bermano estas spertulo. La unuan fojon mi aŭdis paroli pri Ricardo Ŝulco kaj Ludoviko Mimoo. Ŝajnis al mi tre interesa la "An. Skolo" kaj mi tuj komencis studi per ĝi.

Aliflanke, mi opinias nekonsilinde dum kursoj transdoni al la lernantoj ideojn pri kvereloj kaj politikaj malakordoj ene de la esperantista Movado. Tio estas iomete konfuziga por la novuloj, kiuj ankorau ne ellernis la lingvon".

Eduardo da Costa

Post la apero de la fabelo "La ronkanta avo", eldonita de la Orientfranca E^o-Federacio (relegu ĉi-supre trafan recenzon!) iu "asocio" publikigis protestan leteron; infor-manto, pri kies nomo ni silentos, havigis ĝin al ni kaj vi malkovros ĝin ĉi-sube tradukitan al Esperanto:

FEDERACIO DE LA FRANCAJ SOVINISTOJ EN ALZACO *

"La germana dangero estas pli aktuala ol iam: iu Edmond LUDWIG tradukis al Es-peranto **La ronkanta avo**, novelon de la fama por-germana aŭtoro André WECKMANN, perfida Alzacano, kies infanoj parolas nur la germanan. En la tradukaĵo vi konstatas, ke nia kara provinco perdis sian nomon "Alzaco", tiel klaran, tiel sonoran, por fariĝi "Elzaco"! Cu tiu "e" estas eltenebla? ĝi ŝajnas enhavi la tutan pezecon de la germana pedantismo. Ni devas reagi plej rapide, tial ni insiste petegas, ke ĉiu bona Franco mendu tuj almenaŭ unu ekzempleron de tiu libraĵo ĉe la libro-servo de la Federacio, por detrui ĝin jus ricevita. Sendu tuj 25 F-ojn (plus 5 F-ojn por la sendokosto) al:

Roger DEGRELLE
Esperanto-Libroservo
12, rue Estienne d'Orves
54490 PIENNES

* Ni vane klopo-dis por malkovri la statutojn de tiu "Federacio" en la Prefektejo de Strasburgo.

Antaŭan dankon!"

KOMENTO DE LA LIBRO-SERVO

"Ni efektive ricevis pli da mendoj ol kutime por la libro de André WECKMANN, **La ronkanta avo**; ĉar multe el ili estos detruitaj, oni povas opinii, ke tiuj, kiuj restos, fariĝos valoraj raraĵoj. Ni do tre konsilas al la intelligentaj Esperantistoj sendi tuj 25 F-ojn (plus 5 F-ojn por la sendokosto) al:

Roger DEGRELLE
Esperanto-Libroservo
12, rue Estienne d'Orves
54490 PIENNES

Antaŭan gratulon!

PAPARO PROSPERAS...

"Kiu asertas, ke nia "movado"(?) stagnas aǔ lamas? Nu, mi klare diferencigu la terenojn: fakte la tutmonda "esperanta" popolo (gi daure "esperas" spite ĉion!), kiel maro sub influoj de la luno, havas siajn proprajn tajdojn, iafoje basaj, iafoje altaj... Miloj da esperanto-lernantoj ie naskiĝas miloj esperanto-lernintoj aliloke malaperas. Kiom da ni estas? Jen "tikla kaj paradoksa" demando!

Sed ni vidu: sur la supra podio svarmas "papo", kies nomoj brilas ĉe l'firmamento de l'eminentalo kaj kiuj kulpas multfacetajn pap-agojn! Ĉar ili ne kontentiĝas kunsidi kaj silente dejori! Male, paralele al abunda, daure "ovumado" en revuoj, bultenoj aǔ oficialaj presaĵoj ili ĝoje petolas, ek-krias, kverelas, eĉ ebriige interbatalas... Stranga paparo! Ĉiu el ili pretendas meriti la cidaron aǔ la tiaron de la Esperanto-Ortodokseco!

Jes, svarmas la "SKOLOJ"... Honto al ĉiu el ni, kiu ne enskoliĝas! Post la malapero de Lejzero - la granda, netuſbla, poreterne sur piedestaligita majstro - surpodumiĝis nekalkulebla nombro da apostoloj, kiuj senbride kaj plej gaj sintene interpretas siamaniere la "Malnovan E°-Testamenton" kaj proponas sian "Novan..."! Sed vi estu singarda: iun ajan vi elektos, oni traktos vin stultulo! Dependas de la papo, sub kies tiaro vi ŝafumiĝas. Govo, Kalo, Bago... Budapešta Skolo... vi konas!... Nur fuſuloj, se ne fiuloj! Unu el ili naskis monstrajon -Poagro-, verkajo apud kiu la "Satanaj Versegaj" aspektas kiel kat-pisumajo. Nepre sekvenda konsilo: neniam pilgramu al la "Litomiſla Tombejo": valoras nur alia pičajo! Male, nutru vin ĉe la mamoj de la "Bona Lingvo" kaj ne plu eraru frandante pomon! Eble la "Iltisa Skolo" pli najbaras al vi... Ĉu Rohon oni ne laudis -eĉ poeme!- dum neforgesbla staĝo en Homburgo? Bedaŭrinda fuſajo! Vi ascendis tro alten... malsupreniru! Eble eliksiron vi aprezus dum Sulco-suco: blinda bubaço... ĉu vi ne priatentis lian agón? Jen tute neatendita kriterio, kies gravecon vi ne sufice taksis! Jes ja, ju pli vi maljunigas, des pli vi stultigas sed tio ne estas apanaĝo de la esperanta medio... Jen papa voĉo el Mezeŭropo: ili pli audebligas de kelke da tempo ĉu ne? Vi do decidas konatiĝi kun fresstampita guldeno -tajperaro!... goldeno!- Lasu tion flanke, ĉar la homo ne suferas, ke "kulo feble furzu" sub lia nazo... Restos al vi forlasi tiun moneron por ĝui la mon-emon sub la sceptro de Jus (?) aperinta nova papo, kies nomon vi plej facile memoros: Jofo Dologo. Laŭ li, Govo kaj Sulco absolute nenion komprendis: ni forbruli la PAG-on!

Sed ege nemalhavebla bonſanco por ni: niaj Akademianoj firme ŝirms la Fundamentan Testamenton! Jen tute trankvila "areopago"... Eraro: ĉu vi ne legis pri polemiko ĉirkau la landnomoj? Kara Koreo kore prezis!

Iĝu do filozofema kaj tute simple daŭrigu vian instruon de la lingvo "simpla, logika, kun nur 16 reguloj"... Povrulo! Vi dronas en kaĉo de pluraj jardekoj: Esperanto estas ja nek simpla, nek logika! Kial do vi havis bizaran ideon: ĉeesti staĝon en Merkwiller? Dum tre longa periodo vi fabrikis handikapitajn esperanto-parolantojn: imagu, ke kelkaj intencus trapasi la "Kapableco-n" (estas daure asertate, ke nur "Kapableculo"...) kapablas "ortodokse" instrui Esperanton), ili kvazaŭ svenos penante malcifri esoteran terminologion kuſantan en la Gvidlibro de FEI, ĉar vi neniam mencias tiujn monemarojn al ili: predikativo, absoluta verbo, adjekta infinitivo, absoluta participo...

Mi tuj lernos la anglan lingvon... Mi ja volas elerarigi "Majoron Thomson", kiu iam asertis: "ESPERANTO? Ridiculous!! It's much too easy"!

Kandido

Letero jus ricevita el Moskvo:

"Mi legis kun plezuro vian "La Informilo-n", kiu tre plaĉas al mi. Mi tre volus aboniĝi, bedaŭrinde mi loĝas en nepagipova lando. Ĉu vi konsentus sendi ĝin al mi sen-page? Komprene, se vi venos iam en Moskvon, mi gastigos vin kun plezuro kaj admirigos al vi mian glasnostan* noktoĉemizon..."

Valentina Karesemulina

* noto de la redaktoro: oni scias, ke "glasnost" signifas "travidebleco".

Respondo de la Prezidanto:

"Via propono estas lia kaj mi ne povas konsenti ĝin. Turnu vin al "La Kancerkliniko", kiu estas pli taŭga pri tiaj aferoj!"

P.S. = kiam oni sendas al mi tian leteron, oni adresu ĝin al mia laboradreso kaj ne al mia privata adreso, kie mia edzino povus legi ĝin. Dankon!"

CONSEILS AUX DEBUTANTS

Certains débutants s'imaginent parfois que l'espéranto n'est pas capable de rendre toutes les nuances du français; pratiquant l'un et l'autre de longue date je puis affirmer le contraire; seulement il est exact que les moyens ne sont pas les mêmes. Je prends un exemple caractéristique: considérons les deux phrases: *Les élèves qui n'ont pas travaillé seront punis* et *Les élèves, qui n'ont pas travaillé, seront punis*. Dans le premier cas ne seront punis que les élèves qui n'ont pas travaillé, dans le deuxième tous les élèves le seront parce qu'ils n'ont pas travaillé. Or, dans un souci de clarté, la ponctuation traditionnelle de l'espéranto demande de placer entre virgules les subordonnées, à l'imitation de l'allemand. Ainsi donc un débutant pensera-t-il que les deux phrases françaises, au sens pourtant bien différent, devraient se traduire l'une et l'autre par: *La lernantoj, kiuj ne laboris, estos punitaj.*

De fait il n'en est rien; tout bon espérantiste dans le premier cas utilisera le corrélatif *tiu* et écrira *Tiu lernantoj, kiuj ne laboris, estos punitaj.* Dans le second cas il emploiera par exemple un participe adverbial: *Ne laborente, la lernantoj estos punitaj.* L'usage des corrélatifs, il faut le signaler, est une distinction très utile, qui permet de lever bien des ambiguïtés. Soit la phrase: *J'avais rencontré hier le fils de votre oncle qui est mort hier.* Qui est mort, l'oncle ou son fils? En espéranto on dira suivant la situation: *Hierau mi renkontis la filon de via onklo, kiu hierau mortis* ou bien *Hierau mi renkontis tiun filon de via onklo, kiu hierau mortis.* Vous voyez qu'ici c'est l'espéranto qui paraît l'emporter en précision sur le français.

Que les débutants toutefois se méfient d'une double tentation: dans un premier temps ils ont du mal à rendre certaines nuances du français, ils s'imaginent que l'espéranto est encore une langue imparfaite, et l'on en voit qui, avant même d'avoir terminé un cours du premier degré élaborent des projets de réforme. Dans un deuxième temps, au contraire, maîtrisant mieux les subtilités de la langue, ils pensent volontiers le français incapable de rendre les nuances de l'espéranto. Gardons-nous de tout excès: la langue de Voltaire et de Victor Hugo possède elle aussi toutes les ressources nécessaires, simplement leur apprentissage est plus long et plus difficile: le français réserve à une élite les finesse de la langue, l'espéranto les permet à tous. Il s'agit presque d'un choix de société.

Bernard AUNIS

LE PROBLEME DES PARTICIPES EN ESPERANTO

Certains débutants ont entendu confusément parler d'une querelle qui divisera le monde espérantiste sur l'emploi des participes: on ne saurait jamais au juste quand employer *ata* ou *ita*, les meilleurs auteurs se contrediraient, d'épais volumes auraient été écrits sur la question et n'auraient fait que l'embrouiller davantage. Je suis heureusement en mesure de rassurer ceux qui s'inquiètent: il existe sur les participes un usage officiel, celui de Zamenhof lui-même, continué après lui par les meilleurs écrivains, lumineusement expliqué dans la *Plena Analiza Gramatiko*, officialisé enfin par l'Académie voici plus de vingt ans. Je ne m'attarderai pas à citer les espérantistes de renom qui l'ont employé: ce serait dresser la liste des meilleurs auteurs de notre littérature. Qu'il me suffise de dire que c'est l'usage de *Faktoj kaj Fantazioj*, ouvrage rédigé à la demande de l'Universala Esperanto-Asocio comme livre de lectures de base pour assurer l'unité de la langue.

Simplement, comme nous sommes en démocratie, rien n'interdit à ceux qui ont du temps et de l'argent à perdre d'élaborer des projets de réforme et de chercher à les propager; le système dit atiste est l'un d'eux, tout banalement. Son principal défaut est que, non content de supprimer d'utiles nuances, il introduit dans l'espéranto le principe des verbes auxiliaires qui lui est totalement étranger, tout cela dans le but de rendre la langue plus facile pour les locuteurs de langue germanique, quitte à la compliquer pour le reste des gens.

Voyons brièvement de quoi il s'agit: si vous dites *Hodiau mia veturilo estas riparata*, tout le monde comprend que votre voiture est en réparation; tandis que *Hodiau mia veturilo estas riparita* indique qu'elle est déjà réparée, et donc en état de marche. Là-dessus je ne pense pas que beaucoup me contrediront. *Riparita* signifie donc déjà réparée et *riparata* signifie en réparation.

Si donc je dis *Hieraù mia veturilo estis riparata*, cela ne peut signifier en bonne logique qu'une seule chose: que ma voiture était hier en réparation. Si je veux indiquer que la réparation a été achevée, il me faut dire *Hieraù mia veturilo estis riparita*. Voilà le système officiel, et on ne peut nier qu'il ait le bon sens pour lui.

Or, dans le système atiste, contrairement au principe fondamental de l'espéranto suivant lequel un mot conserve toujours la même signification, le sens du participe dépend du verbe qui l'accompagne. Ainsi *Hieraù, mia veturilo estis riparata* signifie que hier la réparation a été effectuée. *Riparata* qui signifiait en réparation avec un verbe au présent prend le sens de déjà réparé quand le verbe est au passé: le changement de temps du verbe *esti* entraîne le changement de sens du participe *riparata*. Vous n'y comprenez pas grand chose? moi non plus. Mais dans cette affaire le plus amusant est que les partisans de cette doctrine insistent sur sa logique et sa simplicité: ils manient mieux l'humour que la langue.

Ce n'est pas mon habitude de vous ennuyer, chers lecteurs, par des considérations grammaticales; au reste, depuis sa condamnation l'atisme disparaît peu à peu. Mais il est possible que dans telle ou telle réunion vous tombiez sur un vieillard qui tâchera de vous transmettre un flambeau dont personne ne veut plus: il est bon que vous sachiez à quoi vous en tenir.

El la redaktorejo: estus bone, se iu partoprenant(in)o al iu esperanto-evento raportus pri ĝi.... Kvankam la staĝo de Merkwiller-Pechelbronn brile sukcesis, neniu sendis sian impreson cele publikigon en nia bulteno...

KRUCVORT-ENIGMO

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

HORIZONTALE

1 produkti akutan sonon (r) - enmeti en likvajon. 2 Danĝera gaso (r) - franca rivero. 3 Ago de tiu, kiu fiksas ion certan - pronomo. 4 Malfaltaj arbedoij - paperstrio bindita kunekun libro (r). 5 Aranĝo de substanco etendita sur io (r) - ĝenerale amata de genepoj. 6 Kreskigi rapidecon (r) - jararoj kun propra karaktero. 7 Riĉa nutraĵo (r) - adverbo: distranĉo de vorto. 8 Sovaĝa porko (r) - dazipo - prepozicio. 9 Pufigi kusenon (r) - spirita atmosfero (r). 10 Antikva dio - frukto (r) - prepozicio. 11 Malĝusta opinio aŭ faro (r) - rilata al streĉa interplektajo - kurba osto (r).

VERTIKALE

1 Lojala, fidinda - senutile. 2 Libera alireblejo (r) - salumita fiŝo (r) - metalo (r) - nedifinita adjekto - regnestro (r) - angla biero. 4 Vizitadi (r) - vivmaniero (r). 5 Surprizo pro io stranga. maljuna (r) - fideli al bulteno (r). 6 Sufikso - malamike trakti (r) - iu. 7 Restaĵo (r) - besteto (r) - ido de mamulo (r). 8 Granda rivero (r) - spirita forto - la unua virino. 9 Apartigi - hereda klaso (r) - sufikso. 10 Farata el ĉiuj sanktaj ritoj (r) - konformi sin al io (r) - prepozicio. 11 Plej bona parto - adverbo - numero.

"SILAB"-ENIGMO "

Pere de la ĉi-subaj vort-elementoj alfabeto ordigitaj, malkovru vortojn, kies simpla difino troviĝas dekstre. La du krucumitaj kolumnoj, vertikale legataj, elformos proverbon.

ab al an ĉo duo eo es et et fe in io is it ke ker ko ko lo mo mo mo mor nan nek no no
on oso pro ri ro ro ro rup se si ste ta ta tu ur ver

1	+ - - + - - -	petrola frakcio
2	+ - - + - -	eŭropa lando
3	+ - - + - -	anatomia kanalo
4	+ - - + - - -	arbo
5	+ - - + -	spirita atmosfero
6	+ - - + - - -	lingva elemento
7	+ - - + - - -	malagrabla subita
8	+ - - + -	brila korpo
9	+ - - + -	besteto
10	+ - - +	literatura ĝenro
11	+ - - + - - -	dia trinkajlo
12	+ - - +	konstruajo
13	+ - - + - - -	deflankiĝo de seksimpulso
14	+ - - + - -	strutosimola birdo
15	+ - - + - - -	akuza mallaudo
16	+ - - +	skriblikvajo
17	+ - - + -	fruktograjno

d'après Télé Loisirs 3

SOLVOJ DE NIAJ LASTAJ ENIGMOJ (Nº 69)

krucvort-enigmo: pistomiksi ero lini ur rikiš rap bo ksanti orel ulik aero ad tol it tera inanici don ignor omeno net kašu nea oro densa boj lol aŭto

"silab"-enigmo: "ne kvanto sed kvalito decidas pri merito"